

ABONEMENT

Pour un an D. 2
Edition spéciale 500 Ptrs.

ADRESSE

“İdjtihad,, Constantinople

Téléph. St. 865
XXV ème ANNÉE
15 Décembre 1929

ABONEMAN:

Seneliği [24Nüsha]Türki-
ye için 21/2, hariç için 2
D. Âlâ kâğıdı 5Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihat Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève

Yirmi beşidci sene

15 Kânunuevvel 1929

İCTİHAT

Türkçe ve Fransızca

İLMÎ, EDEBÎ, İKTİSADÎ

No: 287

İktisadî ayna

İŞ ÜNİVERSİTESİ

DERDİMİZİM DEVALARINA DOĞRU

Başında asri fikirler ve nurlarla müsellah ve mucihhez büyük bir zekâ bulunan genç ve tuvana hükûmeti cümhuriyemiz, istiklâl, selâmet ve refah yollarını genişletmekte devam etmektedir ve bunu muhlis, garaz ve ivazdan münezzeh vatandaşlar yürekden sevinçle görmektedir ve daima daha yüksek daima daha ileri demektedir. Zaten vatandaşların yüksek nidası susduğu gün bir millet için ölüm başlar.

Bismarck in “biz bir asırdayız ki bir saat uyumak ölmekdir,” demesinin hikmeti barizdir. Kanaetin kenzi layufna, olduğu zamanlar çokdan geçmiştir, aza malik olmak için çok istemek lâzımdır. Bu mukaddemeden sonra asil mes'eleye girebiliriz.

Belçika hükûmetinin Maarif Nezaretinin san'at tedrisleri şu'besi müdürü aziz ve fazil muhibbimiz Dr. Omer Buyse tarafından gönderilmiş olan!

La Dernière Heure

gazetesinin 17 Novembre 1929 tarihli nüshasının beşinci sabah tab'ı nüshasında:

L'université du travail surgit de terre sernameli bir mekale vardır. Bu mekale unvanından da anlaşıldığı üzere Belçika

da yeniden inşa edilmekte olan bir İş Darulfünunundan bahs ediyor.

Belçika, sanayi tedrisatına en çok ehemmiyet veren memleketdir. Orada kilometremurabbai başına 220 nüfus düşmektedir.

Belçika arazisi bu kadar nüfusu beslemekten acizdir.

Bu sa'ik Belçikada sanayi'in a'zami inkisafını zarurî kılmıştır. İngiltere de aynı vaz'iyettedir. Büyük Britanyanın arazisi mahsulatı arzıyesile, büyük Britanya nüfusunu senenin 360 gününden yalnız 52 gün beslemeye kâfidir. Şu halde 348 günlük mevaddi gıdaiyesini sanayi' vasıtasile, ve mubadele tarikiile elde etmeye mecburdur. Britanya adası 52 gün vesaiti munakeleden mahrum olsa 53 üncü gün açlık başlar ve beş altı gün sonra bütün halk açlıktan ölmüş bulunur. Bu istatistik rakamlarını yazmaktan bir muradınız vardır. O da sanayi' tedrisatının, sanayi te'sisatının ne kadar mühim hayat ve beka menba'ı olduğunu bariz bir surette göstermektedir.

Muhibbimiz Dr. Omer Buyse ün, *Bruxelles* de yapılmakta olan İş Darulfununu hakkında verdiği ma'lumata nazaren bu bina 4 katlı olacaktır. 23,000 metre terbi'inde bir sahe işgal etmektedir. Şimdiye kadar 28 mektepde icra olunan meslekî tedrisat bu binada temerkûz ettirilecektir.

Hükûmeti cümhuriyemizin, ve Maarif Vekâletimizin meslekî tedrisata büyük

ehemmiyet ve vus'at vermesi çok musip ve şükranı şayandır. Zira mevaddı gıdayeden ma'ada ihtiyacatımızı temin için harice milyonlarla lira vermemiz pek kıskanç bir muhabbetle merbut olduğumuz *İstiklâl* ile bir gün uygun gelmez. Biz kendi kendimize kifayet edecek bir milletiz. tarlalarımız mahsuldar ve ormanlarımız, ma'denleriniz, siyah ve beyaz *Kömür* umuz bitmek tükenmek bilmeyecek kadar çokdur. Dünyanın pek az milleti tabi'atın bu ni'metlerine bizim kadar na'il olmuştur. Türkiyenin tabii servetleri hakkında bir fikir almak için güzide coğrafya mütehasssımız Faik Sabri Beyin ehiren yeni türk harflerile nefis ve mükemmel bir halde basılmış olan "Türkiye coğrafyası,"nı gözden geçirmek kâfidir. Bu güzel kitaptan ayrıca bahsedeceğiz.

Biz sanayi' efendileri iâzım kalem efendilerimiz var.

Bunun için Avrupaya göndereceğimiz gençlerin sanazi tahsil etmeleri tercih olunacaktır. Belçikanın teknik mekteplerine elyevm devam eden kız ve erkek talebenin yekûnunun 220,000 [iki yüz yirmi bin] olduğunu kaydetmeliyin. İşte bu mektebler sayesinde dir ki Belçika sanayi ve maliye müesseseleri hemen bütün Avrupanın büyük tramvay hatlarına, elektrik imtiyazlarına malik bulunmaktadır. Bir derecede ki *Londra* ni tah-telarz ehemmefer demek olan *Tub* hattı Belçikalı ve Amerikalı iki malî grup tarafından yapılmış ve işletilmekde bulunmuş olduğunu 1903 de Londrada öğrendiğin vakit mütehayyir olmuşdnm. Siyasi istiklalini bu kadar kahrımancasına istih-sal etmiş olan milletimin hiç bir şey için kimseye muhtaç olmayacak bir vaz'iyeti de feth edeceğine i'timadımız kuvvetlidir. Daima daha ileril!

9 K. evvel 1929 Dr. AB. DJ.

Edebî tahlil

YOLLAR ve İZLER

— 2 —

"Fran maçonerie = Frnc-maçonnerie," manzumesi bir az haksızdır.

Beşeri uhuvvet mafevkelhayal
O zemin hilkattanberi kuraktır.

Diyor. Fakat bazı mühali mümkün çok tercih ederiz. Bununla beraber beşeri uhuvvet muhal değildir. Bu, yanlış bir zihaptır, beşeri uhuvveti mümkün görmek za'f değildir; Kuvvettir. On doku-zuncu asrın en büyük mütefekkir Fransızı saydığımız ve pek genç iken ölen filosof J. M. Guyau ya, Sympathie universelle tasavvurundan dolayı zaiflik isnad edenlerin kendileri kâfi derecede kuvvetli değildirler, Ferdi hayat, hücrelerin ahenk ve tesanüdile mevcut ve paydar iken içtimâî hayatın inkişafı neden aynı şerait dahilinde mütekâmil olmasın? Fertler cemiyetlerin uzviyetinde hücrelerdir. Bu ahenk, umum zevil-hayat için mümkün görünmesede "Beni Adem," için her halde "Azayı yekdigir," olarak yaşamak, mes'ud olmak pek mümkün ve lâzımdır kanaatindeyiz. Filhakika Doktor Kaya bey oğlumuzun lisanı da bu bapta bir inkârî kat'i ifade etmiyor. "Zemin kuraktır," diyor kurak zemin daima kurak kalmaya mahkûm değildir, Tehammülzar olan iklimin azm âdat olduğunu çok görmüşüzdür.. Bundan bir kaç sene evvel buna:

Kardaşlık ağlarsa kardaşlık için
Olur bütün kurak tarlalar sulak;
Mehabbet nağmemiz yaptı binlerce
İşitmez kulaktan dinliyen kulak

Kıt'asile cevap vermişiz demektir.

(Gemiye kurtaran kaptan) büyük hisseli bir kıssa tazammun eden kâmil ve tam bir manzumedir.